

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT
Datum: 31. avgust 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 31. avgusta 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO MOLBI OPTUŽENOG ZA ODOBRENJE ZA ULAGANJE ŽALBE NA
ODLUKU NA OSNOVU PRAVILA 92^{QUATER} (SVJEDOK KDZ198)**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Molbi za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku na osnovu pravila 92*quater*", koju je optuženi podnio 24. avgusta 2009. (dalje u tekstu: Molba) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumenti

1. Dana 29. maja 2009., Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) je podnijelo "Zahtjev tužioca za prihvatanje iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92*quater* (dalje u tekstu: Zahtjev). Tužilac je u Zahtjevu zatražio prihvatanje usmenog svjedočenja i povezanih dokaznih predmeta, koje je dao KDZ198 u predmetu *Krajišnik*, na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), koje predviđa prihvatanje dokaza "nedostupnih osoba".¹

2. Optuženi je 10. jula 2009. dostavio "Odgovor na Zahtjev tužioca na osnovu pravila 92*quater*: svjedok KDZ198" (dalje u tekstu: Odgovor). Optuženi je iznio tri glavna argumenta na osnovu kojih se protivi Zahtjevu: (i) pravilo 92*quater* u suprotnosti je s njegovim pravima na osnovu člana 21(4)(e) Statuta "da ispita svjedoke koji ga terete ili da se oni ispituju u njegovo ime"; (ii) u okolnostima ovog predmeta, kumulativno dejstvo zahtjeva tužiočevih zahtjeva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno na osnovu pravila 94(B) i zahtjeva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*bis* i 92*quater* jeste da prebaci teret dokazivanja sa tužioca na optuženog, što je u suprotnosti s njegovim pravom na pravično suđenje; i (iii) iskaz KDZ198 odnosi se na djela i ponašanje optuženog i na ključna pitanja teze tužilaštva i "obilježen je nedosljednostima, oklijevanjima i kontradikcijama".²

3. Po dobijanju odobrenja Vijeća tužilac je 24. jula 2009. dostavio "Repliku na 'Odgovor na Zahtjev tužioca na osnovu pravila 92*quater*: svjedok KDZ198'" (dalje u tekstu: Replika), u kojoj se bavi argumentima optuženog u vezi s pouzdanošću iskaza KDZ198.³

¹ Zahtjev, par. 1–2.

² Odgovor optuženog, par. 2–4.

³ V. Odluka po zahtjevu tužioca za odobrenje za ulaganje replike: Zahtjev na osnovu pravila 92*quater* (svjedok KDZ198), 16. juli 2009.; i Odluka po zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje, 23. juli 2009.

4. Pretresno vijeće je 20. avgusta 2009. donijelo "Odluku po zahtjevu tužioca za uvrštavanje u spis iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92*quater*" (dalje u tekstu: Odluka). Vijeće je u Odluci odbacilo tvrdnju optuženog da primjena pravila 92*bis* krši njegovo pravo na osnovu člana 21(4)(e) Statuta da ispita svjedoke koji ga terete.⁴ Vijeće je takođe konstatovalo da prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*bis* i 92*quater*, kao i prihvatanje činjenica o kojima je već presuđeno, ne prebacuje teret dokazivanja sa tužioca na optuženog, čime bi bilo prekršeno njegovo pravo na pravično suđenje.⁵ Pored toga, Vijeće je napomenulo da se pravilo 89(D), koje predviđa da dokaz može biti izuzet ako njegovu dokaznu vrijednost suštinski nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje, primjenjuje na dokaze na osnovu pravila 92*quater*, čime se štite prava optuženog na pravično suđenje.⁶ Stoga je Vijeće djelimično odobrilo Zahtjev.⁷

5. Optuženi je poslije toga podnio ovu Molbu. On tvrdi da pitanja pokrenuta u Odluci u značajnoj mjeri utiču na pravičnost suđenja i ukazuje na praksu Međunarodnog suda prema kojoj prihvatanje dokaza koji ne mogu biti provjereni unakrsnim ispitivanjem zavređuje davanje odobrenja za ulaganje žalbe.⁸ Optuženi dalje tvrdi da ta pitanja u znatnoj mjeri utiču na ekspeditivnost suđenja zbog toga što su skupčana s velikim brojem svjedoka i činjenica o kojima je već presuđeno.⁹ Pored toga, optuženi tvrdi da bi neodložna interlokutorna odluka Žalbenog vijeća suštinski pospješila postupak zbog toga što se radi o široko definisanim kategorijama dokaza, koji će uticati na prirodu samog suđenja: ukoliko se Žalbeno vijeće složi s optuženim postupak u predmetu bi morao biti ponovljen.¹⁰ Najzad, optuženi tvrdi da pravila 92*bis*, 92*quater* i 94(B) predstavljaju inovacije sudija ovog Međunarodnog suda, da njih nije izglasao Savjet bezbjednosti i strana su većini nacionalnih pravnih sistema. Stoga, optuženi tvrdi da će "direktan prigovor na 'ustavnost' i primjenu tih pravila suštinski pospješiti ne samo ovaj postupak, nego i jurisprudenciju u vezi s pravičnim suđenjem širom svijeta".¹¹

6. Tužilac je 28. avgusta 2009. dostavio "Odgovor tužioca na Molbu Radovana Karadžića za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku na osnovu pravila 92*quater*" (dalje u tekstu:

⁴ Odluka, par. 8.

⁵ Odluka, par. 10.

⁶ Odluka, par. 8.

⁷ Odluka, par. 29.

⁸ Molba, par. 4.

⁹ Molba, par. 5.

¹⁰ Molba, par. 7.

Odgovor tužilaštva). On tvrdi da je argument prema kom pravilo 92*quater* krši pravo na pravično suđenje u skladu sa članom 21(4)(e) razmotren i odbačen od strane Žalbenog vijeća.¹² Tužilac dalje tvrdi da je argument o kumulativnom dejstvu prihvatanja dokaza na osnovu pravila 92*bis*, pravila 92*quater* i pravila 94(B) iznesen preuranjeno budući da nikakvi dokazi nisu prihvaćeni na osnovu pravila 92*bis* i da je prihvatanje činjenica koje su formalno primljene na znanje na osnovu pravila 94(B) primjereno rješavati prilikom konačne ocjene Pretresnog vijeća o svim dokazima predloženim u predmetu.¹³ Tužilac takođe tvrdi da su dokazi nedostupnih osoba konzistentno prihvatani na Međunarodnom sudu i da je Žalbeno vijeće konstatovalo da pravo nekog optuženog na unakrsno ispitivanje svjedoka nije apsolutno.¹⁴ Po mišljenju tužioca, predmeti koje citira optuženi u kojima je odobrenje za ulaganje žalbe davano ne upućuju na zaključak da sva pitanja u vezi s prihvatanjem dokaza koja ne mogu biti provjerena unakrsnim ispitivanjem utiču na pravičnost suđenja i stoga ispunjavaju uslove za davanje odobrenja za ulaganje žalbe.¹⁵

7. Tužilac takođe tvrdi da interlokutorna odluka u vezi s prihvatanjem iskaza KDZ198 neće suštinski pospješiti postupak, imajući u vidu da prihvatanje dokaza nije isto što i težina koju Pretresno vijeće pridaje tom dokazu.¹⁶ Tužilac dalje tvrdi da je to pitanje primjereno rješavati poslije donošenja konačne presude, kada prihvatanje dokaza bude okončano, kada je Pretresno vijeće pridalo odgovarajuću težinu dokazima i donijelo svoj konačan zaključak u vezi s prihvatanjem činjenica koje su formalno primljene na znanje.¹⁷

II. Mjerodavno pravo

8. Pravilo 73(B) Pravilnika propisuje da dva uslova moraju biti ispunjena da bi pretresno vijeće moglo odobriti molbu za ulaganje žalbe: (a) da se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, (ii) da bi, po mišljenju pretresnog vijeća, promptno rješenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak.¹⁸

¹¹ Molba, par. 8.

¹² Odgovor tužioca, par. 2.

¹³ Odgovor tužioca, par. 3.

¹⁴ Odgovor tužioca, par. 4.

¹⁵ Odgovor tužioca, par. 5.

¹⁶ Odgovor tužioca, par. 7.

¹⁷ Odgovor tužioca, par. 11.

¹⁸ Odluka po molbi optuženog da mu se odobri ulaganje žalbe na Odluku o jezicima, 22. april 2009. (dalje u tekstu: Odluka o jezicima), par 4, gdje se citira *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T,

9. Pretresno vijeće podsjeća da je "je "čak i u slučajevima kada se pokreću značajna pravna pitanja [...] pravni učinak pravila 73(B) takav da zabranjuje davanje potvrde ako strana u postupku koja je traži ne dokaže da su ispunjena oba kriterijuma".¹⁹ Pored toga, treba napomenuti da, čak i ukoliko su oba uslova iz tog pravila ispunjena, Vijeće daje odobrenje po svom nahođenju.²⁰

III. Diskusija

10. Pretresno vijeće na početku napominje da pravo nekog optuženog na unakrsno ispitivanje svjedoka koji ga terete nije apsolutno.²¹ Pored toga, treba napomenuti da se odluke koje optuženi citira u prilog svom argumentu da prihvatanje dokaza koji ne mogu biti provjereni unakrsnim ispitivanjem ispunjava uslove za davanje odobrenja za ulaganje žalbe u činjeničnom smislu fundamentalno razlikuju od okolnosti u ovom predmetu.²² U predmetu *Martić*, jedan svedok je preminuo i postavilo se pitanje da li je bilo dovoljno unakrsnog ispitivanja za prihvatanje preostalog dijela njegovog svjedočenja.²³ Predmeti *Prlić* i *Popović* odnose se na saoptužene osobe koje su davale izjave koje nisu mogle biti podvrgnute unakrsnom ispitivanju od strane njihovih saoptuženih.²⁴ Za razliku od dokaza u tim predmetima, iskaz KDZ198 podvrgnut je potpunom unakrsnom ispitivanju od strane jednog optuženog koji ima zajedničke interese s ovim optuženim.²⁵

Odluka po Lukićevom zahtevu za ponovno razmatranje Odluke Pretresnog veća po zahtevu za prihvatanje dokumenata direktno iz sudnice i Odluka po zahtevu odbrane za produženje roka za podnošenje završnih pretresnih podnesaka, 2. juli 2008., par. 42; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-PT, Odluka po zahtevu tužilaštva za dozvolu za ulaganje žalbe na Odluku po preliminarnom podnesku Vladimira Lazarevića i Sretna Lukića u vezi s formom optužnice, 19. avgust 2005., str. 3; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu optužbe za odobrenje za ulaganje žalbe na odluku Pretresnog veća po zahtevu tužilaštva za postupak *voir dire*, 20. juni 2005., par. 2; *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-PT, Odluka po zahtjevu tužilaštva za potvrdu radi ulaganja interlokutorne žalbe na 'Odluku po zahtjevu tužioca da se odobri izmjena optužnice', 12. januar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), str. 1.

¹⁹ Odluka o jezicima, par. 5, gdje se citira Odluka u predmetu *Halilović*, str. 1.

²⁰ Odluka o jezicima, par. 5, gdje se citira *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtjevu za odobrenje za ulaganje žalbe na usmenu odluku od 11. decembra, 15. januar 2008., par. 4; *Tužilac protiv Strugara*, predmet br. IT-01-42-T, Odluka po zahtevu odbrane za izdavanje potvrde, 17. juni 2004., par. 2; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po zahtjevu odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku o uvrštavanju u spis izjava sa svjedokom PW-104, 25- april 2007., str. 1. ,

²¹ Odluka, par. 8, gdje se citira *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-AR73.2, Odluka po žalbi na odluku Pretresnog veća u vezi sa iskazom svedoka Milana Babića, zavedena 14. septembra 2006., par. 12.

²² Molba, fusnota 3.

²³ *Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po zahtevu odbrane za odobrenje da podnese žalbu na osnovu pravila 73(B), zavedena 20. juna 2006., par. 2.

²⁴ V. *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po zahtjevu za ponovno razmatranje i odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku o prihvatanju izjave Jadranka Prlića, zavedena 10. oktobra 2007., par. 2; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka o prihvatljivosti razgovora s Borovčaninom i izmjenama i dopunama spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, zavedena 25. oktobra 2007., par. 2.

²⁵ Odluka, par. 14.

11. Vijeće takođe dodaje da u ovoj fazi postupka nije jasno koji će dokazi biti prihvaćeni na osnovu pravila 92bis i 92quater, i koje činjenice o kojima je presuđeno će na kraju biti prihvaćene. Što je još važnije, takođe još nije jasno koju težinu će Pretresno vijeće pridati tim dokazima, a naročiti iskazu KDZ198 i kako će ti dokazi biti ocijenjeni u sveukupnom kontekstu predmeta. Stoga, ocjena o uticaju Odluke na pravo optuženog na pravično suđenje može biti donesena samo poslije donošenja presude.

12. Iz tog razloga, Vijeće je mišljenja da optuženi nije zadovoljio nijedan kriterijum iz pravila 73(B). Da li bi prihvatanje dokaza osoba koje su nedostupne za unakrsno ispitivanje, kombinovano sa velikim brojem činjenica koje su formalno primljene na znanje, *stvarno uticalo* na pravičnost suđenja ili na ishod postupka može biti utvrđeno samo u svjetlu težine koja će se pridati tom dokazu u sveukupnom kontekstu procjene svih dokaza u predmetu, uključujući iskaze *viva voce*. Stoga se ne može tvrditi da bi rješenje tog pitanja suštinski pospješilo postupak pošto tu stvar može razriješiti samo Žalbena vijeće kada bude imalo naznaku o težini koju je tom dokazu pridalo Pretresno vijeće.

IV. Dispozitiv

13. Shodno tome, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 73(B) Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/

sudija Iain Bonomy,
predsjedavajući

Dana 31. avgusta 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]